

مرکز مجاز امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (دلیل عقلی)

جواب اشکال سوم اخباریین ۱

جلسه ۳۶۶

استاد شفیعی

اشکال عمده اخباریین:

مرحله اول: بر فرض قبول ملازمه، از این ملازمه، استحقاق مدح و ذم بر داشت می‌شود، نه استحقاق ثواب و عقاب.

مرحله دوم: بر فرض که استحقاق ثواب و عقاب نیز باشد، ولی درک این مطلب همگانی نیست.

مرحله سوم: بر فرض که درک آن همگانی باشد، اما باید به نحوی باشد که مکلفین را دعوت به امتثال کند. یعنی صرف ادراک ثواب و عقاب نمی‌تواند تمام مکلفین را دعوت به امتثال کند (صرف درک ایجاد داعی نمی‌کند).

پس مجرد ادراک حسن و قبح برای دعوت به امتثال کافی نیست (فرض عدم وجود حکم سمعی است).

بر این اساس نمی‌توان گفت: شارع اوامری طبق حکم عقلی داشته است و لکن اکتفاء به آن ادراک عقلی کرده و اوامر مولوی را بیان نکرده.

جواب مصنف:

جواب مرحله اول:

استحقاق مدح و ذم چیزی جز استحقاق ثواب و عقاب نیست، یعنی مدح برای خداوند متعال همان

ثواب دادن است و ذم خدای متعال همان عقوبت نمودن است و اصلاً برای خدا مدح و ذم زبانی معنی

ندارد.

جواب ادامه دارد